

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilttérkek és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Égész évre . . . . . 8 kor.
Fél évre . . . . . 4 kor.
Negyed évre . . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

NYilttér posttaóra 50 fillér.

Felelős szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és leltartalmazó:
STRAUSZ SÁNDOR.

A mi feladatunk.

Korunk szelleme magával hozza, hogy a néppel foglalkozunk. Régen a népről olyanforma nézetek uralkodtak, mintha a paraszt nem is lenne emberszámba. Elkövetkezett azonban minden téren a demokrácia (t. i. a nemes értelemben vett demokrácia). Ennek magasatos eszméi áthatották lelkes embereinket, elveiket kénytelen-kelletlen magukévá tették a maradi elemek is. De a néppel foglalkoznunk nem csak azért kell, mert ezt az idő hozza magával, hanem kell ezt tennünk azért, mert először ez a nép megérdemli, hogy magunkkal egyenlőnek tekintsük, mert jó, mert becsületes; másodsor pedig, mert rá van szorulva a tanult elem jóindulatu vezetésére.

Ha nézzük politikai, társadalmi, gazdasági életünket, azt látjuk, hogy a népet minden téren igyekeznek felkarolni. Aki előre akar jutni, akinek egy jó eszméje van, melyet érvényre akar juttatni; aki szereti hazáját és hazaszeretettel tetteiben is kimutatja; aki vallásos ember és az istentelen, szabadgondolkodó, az emberiség jövődjére oly felette veszedelmes eszmék terjedését meggátolni akarja, az foglalkozik a néppel. Igen! A néppel foglalkozni és azt jó irányban befolyásolni, hazafias, vallásos szellemben vezetni, anyagi, erkölcsi, kulturális hatadását minden tekintetben előmozdítani — feladatunk, sőt legfőbb kötelességünk. Mert amit Krisztus urunk egész életén át hirdetett az anyagi javakra vonatkozólag, miszerint az Isten azért adott a gazdagoknak vagyont, hogy vele a szegények segítsünk, ez áll a szellemiekre is. Mindaz, aki szellemi és erkölcsi vagyonnal bír, ossza meg ezt azokkal, kik szűkölködnek benne.

Muraköz, a mi szűkebb kis hazánk, lakóinak legnagyobb része a kisbirtokos földművelő osztályhoz tartozik, mely nem áll a műveltségnek azon a fokán, ahol áll a taullt elem, teszem a hivatalnokok. Épen ebből kifolyólag, bennünket, kik a muraközi intelligens elemet alkotjuk, ezen kérdés közelebbről is kell, hogy érdekeljen.

Rátérek már most e kérdés részleteire, melyek a mi népünk életével vannak kapcsolatban.

Mindenekelőtt meg kell állapítanunk ama köztudomású tény, hogy népünk vallásos és hazafias. Ezen körülmény felette örvendés nekünk, mert míg egyrészt a nép ilyen nétele kell, hogy legyen minden hivatott népezvétel kötelessége, másrészt a helyes úton való továbbfejlődése kettő nélkül lehetetlen. E kettőből fakad ugyanis minden jó, amit a nép tesz, ami a népet kedvessé és tiszteltté tehet és e kettő hiánya teszi tönkre a népet teljesen. Utalok a francia forradalom elszomorító következményeire. Ahol nincs vallásosság, ott a nép nem ismeri tekintélyt. Ha a nép nem respektálja a feljebbvalókat, felbomlik a rend. Ennek természetes következménye a nép erkölcsi pusztulása mellett anyagi pusztulása is és ezzel együtt megint annak a nemzetnek az ereje is. De nem fejtetem tovább a vallásosság és erkölcs hiányának káros következményeit, hisz aki csak egy kicsit is ismeri a francia viszonyokat, vagy látta már a nagyvárosok erkölcsi fertőjét, az tudja azt, miszerint ennek kizárólagos oka az előbb említett két dolog hiánya.

Ami pedig a hazafiaság hiányát illeti, ennek csak egy példáját említem meg. Nem káros-e Ausztria lakóira erkölcsileg és anyagiilag azon körülmény, hogy ahány

ember lakja, az mind más ország uralkodóját élte; ahány vidék, annyi önálló állam akar lenni, vagy más országhoz csatlakozni.

Az ilyenektől meg kell óvunk hazánkat, meg kell óvunk népünket. Ápolni kell a vallásosságot, fejleszteni a hazafias érzést. De mivel ez nálunk Muraközben van már, most másnak kell következni. Nem az a lármás népezvétel fogja a nép boldogulását megalapozni, aki a nép drága idejét hangzatos frázisokkal, üres beszédekkel, a tekintélyek lebecsülésével foglalja le és vezeti félre a népet, nem véve tekintetbe, hogy ezen haszontalan lármával a munkától vonja el a dolgoz kezeiket. Hanem az lesz az igazi népboldogító, aki erkölcsös életre, szorgalmas munkára szoktatja, aki új keresetforrásokat nyit meg számára, aki megismerteti vele a művészetet és tudományt, aki előmozdítja testi, szellemi és anyagi fejlődését. Ezt pedig képzelt nemzetiségi sérelmek örökös hangzatolásával, nagy politikai lármával elérni nem lehet. Épen ezért nekünk muraközi magyar intelligenciának, kik hivatva vagyunk a mi becsületes népünket vezetni, ne legyen első dolgunk a politizálás, mert hisz népünk ügyis magyar érzelmű, hanem adjunk a kezébe a mostaninál jobb kenyeret, tanítsuk meg szépre, jóra, ne nézzük le a parasztot, hanem becsüljük meg. Ha ezt a nép látni fogja, ragaszkodik hozzánk. Ekkor majd hiába jönnek a szláv agitátorok, azért a nép mégis bennünket fog szeretni és bennünk, mint a magyarság képviselőiben tanulja tisztelni a magyar nemzetet. S ha ez így lesz, a nép keresni fogja az alkalmat, hogy megtanulja azt a nyelvet, melyet az ő szeretett jötevői és vezetői beszélnek. —ma.

Kirándulás Velencebe.

(Utirajz.)

Kirándulásunk szép napjai elmúltak már. Minél messzebb távolodunk tőlük az időben, annál szebbnek, nagyszerűbbnek látjuk útunkat. Az időbeli távolság eltünteti emlékünkből az apróságokat, csak a nagy arányokra, nagy formákra emlékezünk. Az egymásra torlódtól részletek összevisszaságának helyét egységes kép foglalja el. A mi kirándulásunknak emlékezetemben maradt képen a főalak, az uralkodó forma és a domináló színfolt Velence, melléje csoportosulnak a szintén jelentős mellékalakok: egyfelől Fiume és Abbázia, másfelől Trieszt, Miramare és Adelsberg. Ezt a képet próbálom nagy foltozban, széles ecsetvonásokkal megfesteni.

Amint átléptük a Drávát, igen kedves vidéken megyünk, szelid emelkedésű dombok váltakoznak termékeny völgyekkel. Itt egy falucska rendellenl épült kunyhóival, ott egy dombon álló kastély, erdő, szántóföldek, emitt egy siető patak, amott egy búsló rom élénkíti a tájat s köti le figyelmünket. A dombok azonban folyton emelkednek, a vidék szelid, sőt vidám összbenyomása, vagy

egy elkoptatott szóval: hangulata komolyabbá kezd válni. Kis időre megállunk Zágrábon, átme-gyünk a Drávánál nyugotabb Száván. Szébb, igazán festői ennek mellékfolyója a Kulpa. Legtöbbnyire magas és meredek partok közt halad, a partok fűvel borított zöldjéből elő-előbukkan egy szürkés-lila szikla. A fű, a fák zöld színnek gazdag változatosságával gyönyörködöttük a szemet, ehez járul a folyónak sajtáságos kékes zöld színe, amelyet hamarjában nem tudom, mihez hasonlítsak. Valóságos Rajna-völgy kicsinyben, a kopasz sziklákra könnyen képzelhetünk egy-egy váromladékok.

Hova-tovább érezni kell, hogy a táj szépsége nagyon üres és hideg. Hatalmas sziklák merednek az ég felé, feltűnik a nagy vízhiány, erre még parányi forrást sem látni. A növényzet egyre gyérül, csenevészedik, a magas fákat apró szegény bokrok követik. Valóságos sziklatenger ez, amelynek egymásra szakadt, az időjárástól megbarnult hullámai elszomorító hatással vannak az emberre. Hát még, ha végig seper rajta a Bóra, e féltelmes vendég és magával viszi, elhordja azt a kis termőföldet, amelyet a sziklák porladozása s a kőtörőkek munkája készítet, vagy amelyet ember hordott oda szánalomra méltó fáradsággal. Amit ott hagy a szél, lemossa azt az eső! Lám,

ezt eredményezte az okatlan emberi tekozlás. Mert dr. Lázár György tanár szerint e vidék nem volt ily kopár; a csupasz sziklákak hajdan dús termőföld takarta s sziklacsúcsokról hatalmas tölgylek lengették koronájukat. Az adriai partok őslakói innen vágták az anyagot vízi járműveikhez, a rómaiak győzelmek flottái nagyrészt a Karszt erdőségeiből kerültek ki. Az erdők még a középkorban is pazar kézzel irtották. Ez aztán azt eredményezte, hogy attól fogva nem volt, ami lekösse a meredek sziklafalakon levő hűmosszt, amely így az idő viszontagságainak martaléka lett. Az első lemosta s belevitte a tengerbe, amit ez ott feledett, elhordta a Bóra.

De hamar szertefolyt az a Karszt okozta szomorúság, mikor megláttuk a tengert. Felkiáltottunk, mint Hannibál katonái: «A tenger, a tenger!» Oly édes volt azt tudni, hogy ez magyar tenger. Mily fenséges is a tenger, ha nyugodt, ha sima! Mint minden nagygnak, impozánsnak látása, úgy a végtelen víztömegnek látása is az első pillanatban megdöbbenő hatással van a nézőre, lesújt, hogy annál magasabira emeljen.

(Folytatása köv.)

— A népkönyvtár mindenki számára ingyen nyitva van minden vasárnap délután 1/2—1/3-órág a városházán.

K Ü L Ö N F E L É K.

— Személyi hir. Festetics Jenő gróf úr Ö méltósága f. hó 8-án d. u. 4 óraker rövid külföldi tartózkodásából Csáktornyára érkezett s innen zalaujvári kastélyába hajtatott.

— A Muraköz jubileuma. Igazán jól esik az az osztatlan együttérzés, mely a vármegye sajtója részéről a mi kis lapunk jubileuma alkalmával megnyilatkozik. Amikor ezért kollegáinknak hálás köszönetünket nyilvánítnak, egyben helyet engedünk lapunkban azoknak a jöleső soroknak, melyekben egyik-másik laptársunk rólunk megemlékeztelt.

A Zalai Közlöny következőket írja:

A Csáktornyán megjelenő «Muraköz» c. hetilap fennállásának 25-ik évfordulóját ünnepelte. Ez alkalommal a lap máj. 30-iki száma 16 oldalas terjedelemben jelent meg. A cikket Margitai József főszerkesztőnek visszajelentése nyitja meg. A második cikket Zrínyi Károly jelenlegi fel. szerkesztő írta arról, «Van-e szükség még egy lapra?» t. i. Muraközben. Cikkét írták még Haller Jenő, Schwartz Lajos dr., Hegedüs Elek és Le Bois. Strausz Sándor kiadói a szerkesztőkhez és munkatársakhoz szól rövid jubilaris kívánatokkal. A lapot tulajdonképpen Lázár Gyula dr. tanár indította meg, ő adta meg a programot, de a lap megjelenése után azonnal lemondott a szerkesztéséről. Helyét Margitai József a későbbi képezdei igazgató foglalta el, kinek a lap felvirágoztatása körül legnagyobb érdeme van. Mikor Margitai nyugalmába vonult, helyét Zrínyi Károly jelenlegi képezdei igazgató foglalta el, kinek ismert egyénisége, tudása, tapintatossága új garancia arra nézve, hogy a «Muraköz» a maga elé tűzött céllért kitartással és eredményesen fog ezentúl is küzdeni. Üdvözljük ez alkalommal laptársunkat és kívánjuk, hogy missionárius munkálkodása kellő arányban legyen a kifejtett buzgó működéssel.

A Magyar Paizs így ír:

25 év. A Csáktornyán megjelenő magyar nyelvű és horvát nyelvű «Muraköz» heti újság május 18-án töltötte be alapításának 25-ik évét. A lap szerkesztői, kiadói és barátai megünnepelték ezt az évfordulót azzal, hogy bő ünnepi emlékszámot adtak ki. A lap alapítója s első szerk. Margitai József volt ezeltől 25 évvel. Most Zrínyi Károly képezdei igazgatónak a keze alatt van. Nem lehet kicsinyelni azt a 25 esztendő munkásságot, melyet egy lap éppen itt a határszálon tesz a magyarság érdekében. Mi is örömmel üdvözljük kollegánkat e nemes pályafutásán s csak azt mondjuk: Tovább, tovább!

A Zalamegye megemlékezése a következő:

A «Muraköz» jubilaris száma. A Csáktornyán magyar és horvát nyelven megjelenő «Muraköz» c. lap 25 éves fennállásának emlékére jubilaris számot adott ki, 16 oldal terjedelemben. A «Muraköz», amely a magyar kultúra lelkes harcosa volt a határszálon, dr. Lázár Gyula tanár alapította, de első szerkesztője tulajdonképpen Margitai József tanár, később képezdei igazgató volt. A jubilaris szám is Margitai visszaemlékezésével kezdődik. A «Muraköz» mostani szerkesztője Zrínyi Károly tanítóképezdei igazgató, aki szintén hosszabb cikket írt az ünnepi számba. A «Muraköz» lelkesedése s kitartással küzd a magyar állam-és nemzeti kultúra diadaláért s jubileuma alkalmával azt kívánjuk, hogy fokozott eréllyel haladjon tovább a megkezdett úton s kísérje siker hazafias munkáját.

Az Alsólendvai Híradó sorai:

A «Muraköz» jubileuma. A Csáktornyán megjelenő «Muraköz» c. hetilap, mely dicséretes missiót tölt be a muraközi horvátság magyarosítása terén, most ünnepi fennállásának 25-ik évfordulóját. Ez alkalommal legutóbbi ünnepi számot adtak ki. Sok sikert és szerencsét

kívánunk derék laptársainknak a további munkálkodáshoz!

A Sümegyen megjelenő «Sümeg és Vidéke» c. hetilap ezeket írja:

25 év. A Csáktornyán megjelenő «Muraköz» laptársunk most töltötte be fennállásának 25-ik évét. Tartalmas alkalmi számmal ünnepli meg ezt a nevezetes évfordulót. A lap a Muraközben fontos nemzeti missziót tölt be. Üdvözljük.

A Barcsen megjelenő «Drávavidék» c. hetilap így ír:

A Csáktornyán megjelenő «Muraköz» máj. 30-án ünnepelte 25 éves jubileumát. E kiváló izléssel szerkesztett hetilap fennállása óta kedvelt lapja volt Muraköz magyarságának és a magyar érzelmű horvátságának. A lap főszerkesztőjét (Margitai József), felelős szerkesztőjét (Zrínyi Károly) és kiadóját (Strausz Sándor) igen sokan üdvözlöttek ez alkalommal.

A Veszprémben megjelenő «Veszprém-vármegye» c. politikai hetilap:

Jubiláló laptárs. Margitai József főszerkesztésében Csáktornyán megjelenő «Muraköz» c. hetilap most ünnepi alapításának 25-ik esztendőjét, A jubileumi szám május 30-án élénk tartalommal jelent meg.

— A koronázás évfordulója. A koronázás évfordulóját június 8-át hagyományosan szertartással ülték meg Csáktornyán intézetei. E napon az állami és városi középületekre, az összes iskolákra kitértek a nemzeti lobogót. A róm. kath. plebánia templomban reggel 9 óraker ünnepélyes istentisztelet volt, amelyen testületileg vett részt a tanulóifjúság. Az egyes tanintézetekben ifjúsági ünnepségeket rendeztek, mely után az előadás szünetelt.

— A tornaverseny felülízetői. A tanítóképző-intézet által rendezett tornaverseny alkalmával felülízetek: Strausz Sándor, Dúzs János 3—3; Grész Ernő, Benedikt Hermann, Benkovic János, Schrey Ferenc, Kende Róbert 2—2; Zrínyi Károly 1'60; Orbán Elek 1'40; Petrics Ignác, Marinovics Ferenc, Kelemen István, Lipich Lajos, Petrics Győző, Bakos Géza dr., Neumann Albert, Strausz Miksa 1—1 K-t. A szives felülízetőknek a kiránduló tanulók nevében e helyen is hálás köszönetet mond az intézet igazgatósága.

— Tavasz mulatság. Az iparosifjak mulatsága Horváth Géza kertihelyiségében igen szép sikerrel folyt le. Nagyszámu közönség fordult meg a táncmulatságon, mely éjfélig eltartott. Volt ott konfetti, világposta, bárány kisorsolása stb., hozzá tánc, mely állandó jó hangulatban tartotta a jökedvű közönséget. A bárányt Benkovic főhadnagy nyerte, az ellicált bárányt Nuzsy Mátyás vette meg. A világposta nyertesei Strausz Riki s Nuzsy Linka úrhölgyek voltak. A mulatságon felülízetek: Küfler Ottó hadnagy 6'70; Neumann Róbert 5; Molnár Gyula, Zrínyi Károly 4—4; Zakál Henrik 3'20; Kende Róbert 2'80; Neumann Vilmos 2'60; Strausz Sándor 2'20; dr. Kovacsics Ferenc, Löbl Mór, Zór Dénes 2—2; Pethő Jenő 1'80; Péntek Ernő 1'60; Kelemen Béla, Liszkay Sándor, Szabó József, Csendes György, Ivacsics Ignác, Scheiber Mór, Dénes Béla, Meiszner Emil, Mráz Jenő, Hirschmann Adolf, Grau Géza, Bencsák Rikárd, Rosenberg Rikárd, Strausz Miksa, Petrics Győző 1—1; Weisz Miksa, Heilig József, Herstein Sándor, Todor Margit, Rosenberg Kálmán, dr. Bakos Géza 80—80; Blau Sándor, Megyessy Ödön 60—60; Eisner Ferenc, N. N., Konya Imre, Meider Márkné, Kreutz Lipót, Premec Miklós, Meider Béla, Hirschmann Leo, Heinrich Róbert, Gráner Béla, Bachrach Győző, Masztnák József, Novák Imre, Cvetkovic Antal, dr. Csongor Gergely,

N. N., Hampamerné, Prstec 40—40; Kreutz, Ács József, Prstec 20—20 fill. Schlesinger Lajos 3 kor. A felülízetőknek köszönetet mond az elnökség.

— Köszönő irat. A csáktornyai áll. polg. fiú- és leányiskola több növendéke, mint e lap olvasói előtt ismeretes, a tanári testület négy tagjának vezetése alatt a pünkösdi szünidő folyamán igen tanulságos és emlékezeses kirándulást tett Fiuméba, Velenecébe s a világhírű adelsbergi barlangba, E tanulmányi kirándulásról lapunk tárcarovatában bővebben történet megemlékezés. E helyütt csak azt említjük fel, hogy a kirándulásban részt vett tanulók szülői a tanári testület azon tagjainak, kik fáradságot nem ismerő buzgalommal és szakszerű vezetéssel iparkodtak a tanulóknak e kirándulást emlékezetessé tenni, a következő köszönő iratot intézték Pataky Kálmán igazgató, Boroviak Lajos tanár uraknak, Márton Irma és Todor Margit úrhölgyeknek:

«A rendezett kirándulás által gyermekeinknek alkalmuk volt a természet pazar szépségeivel és a művészet remek alkotásaival megismerkedni, melyekre az élet minden szakában és a szerencse minden változataiban örömmel fognak visszaemlékezni, mert oly gazdag szellemi táplálékhoz jutottak, mely lelki világukban örökké fennmaradó nyomot hagy.

Ezen elért nemes, magasztos ismeretek és emlékeket azonban csupán az Ön és t. tagtársai ör. feláldozó és semmi fáradságot nem kímélő munkásságának és odaadásának köszönhetik, miért is mi, mint szülők kötelességünknek ismerjük, — a gondos ellátásért, melyekben gyermekeinket részesíteni kegyesek voltak, hogy hálás köszönetünket fejezzük ki, a mi ugyan parányi csekélység a gyermekeknek nyújtott élvezetekért.

Fogadják ismételten osztatlan hálánk és elismerésünk kifejezését és maradjon kiváló tiszteltet! Több szülő aláírása.

— Postai ügynökség. A pécsi posta-igazgatóság Drávanagyfalunak postaugynökséget engedélyezett, mely napi 2 órai szolgálati időre lesz berendezve. A postaugynökség a csáktornyai postahivatallal lesz összeköttetésben. A postaugynökségi állásra a pécsi postaugyazgatóság június 25-ki határidővel a pályázatot már ki is írta.

— Házasság. Sárosi István csáktornyai áll. tanítóképző-intézet tanár házasságot kötött június 10-én Bónis Sarolta úrhölgygel Csáktornyáról. Mint tanuk dr. Hajós Ferenc ügyvéd s Grész Ernő képezdei tanár szerepeltek.

— Hirdetmény. Csáktornya község előjárósága közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi m. kir. pénzügyigazgatóság által érvényesített 1909. évi I. II. oszt. ker. adó kivétési listajstrom 1909. évi június 12-től 1909. évi június 20-áig 8 napi közszemlére kitéve lett, az az érdeklődők által a község házánál 3 ajtó sz. alatt a hivatalos órákban betekintethető. Csáktornya, 1909. évi június hó 11-én. A közégi előjáróság.

— Záróvizsgák. A perlaki áll. elemi népiskolában az évi záróvizsgálatok a pusztító vörheny járvány miatt f. hó 15. 16. és 17-én tartatnak meg.

— Halálozás. Hozmer Vince perlaki lakos, köztisztviselő álló iparos, Budapestben f. hó 4-én a rajta végzett operáció után meghalt. Most szerdán d. u. 1 óraker temették el nagy részvétel Perlakon. A perlaki «Polgári Egylet», melynek alapításán oly buzgón közreműködött, temetésén gázoló-

bogó alatt testületileg jelent meg s koszorút tett koporsójára. Felesége, vörhenyben fekvő kis fia és rokonsága siratja.

— **Letört virág.** Megrendítő csapás érte Schmidt Ferenc perlaki kántort. Kis fia Ferike 3 éves korában vörhenyben f. hó 7-én meghalt. A kis fiúról édesanyjára is átragadt a betegség, aki ezen betegség alatt 8-án reggel egy kis leánykának adott életet.

— **Egy tanító halála.** Szent-Adorjánban elhunyt Rozner Rezső áll. isk. igazgatólanító. Elhunyt a nagy részvételt keltett ismerősei között. Felesége és két kis árvája siratja. Rozner kiváló tanító s Göcsejben a tanügynek egyik úttörője volt. A novai körnek huzamosabb ideig volt elnöke. Egyszerű, szerény napszámosa volt a hazának, aki buzgó működésével s kedves kacagató humorával le tudta bilincselni tanítólársai és emberbarátai szeretetét. Nyugodjék békével.

— **Hirek a községházáról.** Csáktornya nagyközség képviselőtestülete Petrics Ignác községi bíró elnöklete alatt f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1. Határozatilag kimondotta, hogy a csáktornyai óvodákat a kisdólt vallás- és közoktatásügyi miniszteri leirat értelmében államosítja, amiért is utasította a közs. előljáróságot, hogy az építkezéshez szükséges 40 ezer korona kölcsön beszerzése iránt intézkedjék. 2. A községben folyó felmérési és utcaszabályozási munkálatokra való tekintettel új házszám táblák beszerzését határozta el és négy új utcát következőleg nevezett el: a Kántor Bernát-féle utcát, ahol a kir. pénzügyőrség van elhelyezve «Királyi Pál»-utcának; a Kántor és Morandini-féle birtokok között a Zvernyák-dűlő felé vezető új utcát «Gasparics Márk»-utcának; a Berlek-féle ház előtti utcát «Arany János»-utcának; végre a Gábeli ház előtti új utcát «Csány László»-utcának. 3. Özv. Szakonyi Zsigmondné javára 2872 kor., özv. Ziegler Kálmánné javára 8928 korona községi pótdólt hoz apadásba törölt állami adójuk után. 4. A képezde előtt létesíteni kért vasúti megállóhelyre vonatkozólag egyelőre intézkedés megtételét mellőzi, mert e tárgyban az üzlet-igazgatóság oly rendkívüli anyagi áldozatokat kíván, mint amelyre a nagyközség ez idő szerint képtelen. 5. A gyepmesteri teendők szabályozása és díjainak megállapítása tárgyában bizottságot küldött ki megfelelő jelentés tételének kötelezettsége mellett. 6. Herzog Sándor, Mihálics Ferenc és Bisztrovics István csáktornyai lakosok községi közös ingatlan vétele tárgyában benyújtott kérvényükre 30 nap közbevetésével újabb közgyűlést tűzött ki. 7. A közegészségügyi bizottságot, figyelemmel a változott viszonyokra, újból alakította meg. 8. Miután a buzási községi szántóföldek bérlete f. év szeptember 30-án lejár, azoknak nyilvános árverésen 6 évre leendő újbóli bérbeadását rendelte el. 9. Megállapította a közs. állatorvos ügykörét és szolgálati viszonyait. 10. Pataky Kálmán áll. polg. iskolai igazgató kérelmére a csáktornyai leányintézetben két fél fizetéses hely után 200—200 kor. segélyt engedélyezett a közpénztárból az 1909/1910. tanévre. 11. Kulcsár Gyula és Debán Hedvig illetőségét megtagadta. 12. Elfogadta Hirschmann Leo közs. előjáró azon indítványát, hogy tétessenek meg a lépések azon érdekében, hogy a csáktornyai lovassági laktanyába a horvát njku katonaság helyett magyar njkuak kerüljenek. 13. Pátkai Jakab képviselő indítványára az előjáróság megfelelő kérvényt intéz gróf Festetics Jenő

úr Ö méltóságához, hogy a vasút felé vezető gyalogjáró mentén elterülő grófi ingatlan építkezési célokra parcelálási sziveskedjék. 14. Végül Gráner Miksa képviselő előterjesztésére határozatilag kimondotta, hogy az átvonuló katonatiszti beszállásolási költségek a községi közpénztárból lesznek esetről-esetre a bérleendő lakrészek után kifizetendők. Ezen előlegezett költségek az évi leszámolás után az ériekelt háztulajdonosok között lesznek aránylagosan felosztandók és beszedendők.

— **Tanulmányi kirándulás.** Ahogy előzőleg jeleztük, a zalaegerszegi áll. főgimnázium tanuló-iffúsága június 8-án Csáktornyára rándult, hogy a város történelmi és kulturális nevezetességeit tanulmányozza s a zrinyifalvai Zrinyi-emléket is megtekintse. A kirándulásban 8 tanár s 100 tanuló vett részt az intézet I—VI. osztályok tanulói közül. A kirándulók a fél 9 órai vonattal érkeztek meg Alsólendva felől s nyomban szekerekre ültek, hogy az emlékhöz hajtsanak. Az idő kedvezett a kirándulásnak és így a kirándult tanuló-iffúság jó kedve is csakhamar a szebbnél-szebb népdalok elneklésében nyilatkozott meg. A Zrinyi-emléknél egy kis hazafias ünnepélyt rendeztél a tanuló-iffúság. A kegyelet jelentőségét Kulcsár Gyula tanár méltatta, ki mélyen átérezte, igaz hazafias tónusban változta az akkori eseményeket, amelyek azt az erdőt s benne az emléket a nemzet legdrágább zarándoklási helyévé tették. De hogy igazán azzá lehessen, méltó külsőt és keretet is kellene az emlékhöz adni, mert az igazán sajnálni való — s előlött való megbotránkozásuknak a zalaegerszegiek is adtak kifejezést — hogy az emlékhöz senki sem törődik s hogy nemcsak a farács, mely körülveszi, de hovatovább maga az emlék is el fog pusztulni s ezzel, az amúgy is egyre foszladozó illuzióinkkal egyetemben csökkenni fog azoknak az oltároknak is a száma, ahol eddig hazafias bánatunkat legalább elkerekghettük s áldozatot mutathattunk be azoknak a félisteneinknek, kik tetteikkel a nemzet vezérei s ezzel vértanui is lettek Az ünnepélyt az iffúság a Himnusz elneklésével fejezte be, mely alatt minden egyes tanuló az erdőben tépett egy-egy virágszállal hódolt a nagy költő és vértanu emlékezetének. Az erdőből a kiránduló társaság Varasdra ment, ahonnan délben vonattal jött vissza Csáktornyára. Az ebédet a Zrinyi-szállóban költötték el. Délután a várat tekintették meg, ahol Benics János tanár intézet hazafias beszédet a tanulóiffúsághoz. A vár megtekintése után, miközben a látványokat Zrinyi Károly képezde igazgató magyarázta meg a tanuló-iffúságnak, a tanulók a Szózatot énekeltek el, ezt énekeltek a Zrinyi-emlékoszlop előtt is, ahol rövid időre megállapodtak. A kirándulók a városban végig vonulva az áll. tanítóképző-intézetet is megtekintették. A kirándulás befejezése a pezsgőgyárban történt, ahol Hirschmann Nándor igazgató szakzerű előadásban alaposan magyarázta a hallgatónak a pezsgő készítését, kezelését s szállítását. A kirándulók a fél 5 órai vonattal utaztak vissza Zalaegerszegre.

— **Köszönetnyilvánítás.** Festetics Jenő gróf úr Ö méltósága a helybeli önk. tiszteletgyűlés javára 50 kor. méltóztatott adományozni, melyért az elnökség hálás köszönetét nyilvánítja. — Ugyancsak Ö méltósága a helybeli szegények részére 200 koronát kegyeskedett kiosztatni, mely nemeslelkű cselekményeért a községi előjáróság köszönetét

fejezi ki. — Belec Edéné úrasszony Stridóvárról egy ottan megártott kedélyes estély alkalmával a Csáktornyan felállítandó közkórház-alap javára 23 koronát gyűjtött. Nevezett úrnőnek a községi előjáróság ezen jótékonycél iránti szives fáradozásáért köszönetét nyilvánítja.

— **Záróvizsgálatok.** A csáktornyai m. kir. állami polg. fiu- és leányiskolában a f. tanévi záróvizsgálatok az alábbi idő és sorrendben tartatnak meg: Junius 19-én d. e. az I—V. fuosztály hittani vizsgája, d. u. az I—IV. leányosztály hittani vizsgája. Junius 21-én d. e. az I-ső, d. u. a II-ik leányosztály vizsgája. Jun. 22-én d. e. a III-ik, d. u. a IV-ik leányosztály vizsgája. E napon d. u. 5 óraker tornavizsga a leányosztályokban. Jun. 23-án d. e. az I-ső fiu, d. u. a II-ik fuosztály vizsgája. E napon d. u. 5 óraker a polg. fuiskola összes osztályainak tornavizsgája. Jun. 24-én d. e. a III. fu, d. u. a IV—V. fuosztály vizsgája. Az osztályvizsgálatok reggel 8 és d. u. 2 óraker veszik kezdetüket. — A m. kir. állami elemi fiu- és leányiskolában az 1908—909. tanévi záróvizsgálatok a következő időben és sorrendben tartatnak meg: Junius 19-én d. e. 8—12-ig a r. k. tanulók hittan vizsgája. Junius 20-án d. e. 8—10-ig az izraelita tanulók hittani vizsgája. Junius 21-én d. e. 8—9-ig az I-ső, 9—10-ig a II-ik, 10—12-ig a III-ik, d. u. 3—5-ig a IV. fuosztály vizsgája. Junius 22-én d. e. 8—9-ig az I-ső, 9—10-ig a II-ik, 10—12-ig a III-ik d. u. 3—5-ig a IV-ik leányosztály vizsgája. Ugy az áll. polg. fiu- és leány, valamint az áll. elemi népiskolában a »Te Deum« és tanévi záróünnepély junius 26-án reggel 8 óraker tartatik meg. Az intézetekben a vizsgálatok nyilvánosak s arra a t. szülők és tanügybarátok az intézetek igazgatóságai részéről tiszteletteljesen meghivatnak.

— **Adóügyi jegyző választás.** Csáktornya nagyközségnél üresedésben volt adóügyi jegyzői állásra f. hó 7-én volt a választás. Négy pályázó közül egyhangulag Kummert Sándor eddigi helyettes jegyző lett megválasztva.

— **Vásáráthelyezés.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Kotor községben a f. év junius hó 27-re eső országos vásár ez évben kivételesen junius hó 28-án tartassék meg.

— **Földrengés Muraközben.** F. hó 5-én Muraközben, a drávamenti községek legtöbbször megisméltódó földrengéseket éretek. Több ház fala megpedezett, de nagyobb baj sehol sem történt.

— **Az ország legnagyobb ipartelepneik** egyike a Bohn-féle téglyárák, melyek amellet, hogy sok ezer munkásnéznek állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab természetes vörös fedélcserépek általános kedveltségnek örvendenek.

— **Talált tárgyak.** A helybeli vasutállomás utárkában m. hó 20-án egy kosár és egy kendő találtatott. Igazoltt tulajdonosa a fenti tárgyakat a helybeli fősolgabírói hivatalnál átveheti.

— **Tolvaj péktonoc.** Novák Nándor helybeli péktonoc a büntelő bíróságnak lett átadva, mert a mult hó folyamán Zugmeister János pékmasteről 15 korona, Vogl Jánosnétól pedig 4 korona 60 fillért elcsikkasztott.

Szerkesztői üzenet.

Agisz. Versét elittük, alkalmilag közöljük.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sandora kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cčna je:

Na celo leto . . . . . 8 kor.
Na pol leta . . . . . 4 kor
Na četvert let . . . . . 2 kor
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznanu se poleg pogodbe i fal računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni surednik:
BEZENHOFER MIHALY

Izdatelj i vlastnik
STRAUSZ SÁNDOR.

Čisto delo.

Čistoća je pol zdravlja. Zdrav človek s veseljem dela i s veseljem zvršava posle svoje. Zdravije pak najbolje visi od reda, od čistoće. Na red, na čistoću je već malu decu potrebno navčiti. Ako se dēte još dok je malo privći k tomu, potlam je već skrom nikva briga ni zbog toga znijm, uvēk se samo trsi, da je čisto. Kak veselo je takvo dēte. Kak drugač se ponaša, kak ono, štero nigdar nēma čistu opravicu nigdar čistu dšpodnju opravu. Kak i gdē se započneju svakojacki pogibeljni betegi? Uvēk pri takvoj hiži, gdē je nered, gdē neznaju, kak je treba hižu v redu držati.

Ni potrebno, da bi ravno zidanicu hižu moral svaki imeti; makar je i zidana hiža, ako se na leto većput ne pobēli, svaki den ne zlufta i pomete, vu takvoj hiži slatnavati je već pogibeljno. Pogledjte ove ljude, ki vu takvoj hiži stanujuju, kak su betežljivi, tak deca, kak i stareši hudo vun zgljednju.

Ovi su vučni k nečistoći; niti ne spaziju to, da ne samo hiža jim je v neredu, nego i oprava i sve drugo kaj imaju pri hiži i koli sebe.

Vu nečistoj hiži i v takvom stanju, gdē je nered, tam se hrana, i druge stvari, kaj te si na hranu preobrnuti, lahko s kvariju. Pri takvoj hiži, ako si što mlēko, sira, putera ili drugačju kakvu hranu, meso, mašču ili kaj takvoga kupi, kaj je sirovo

ili prēsno moći ponucati, nemre znati, ali si nē za peneze betega kupil.

Gledjte samo po selu ovu malu 3—6 leta staru decu. Bar ako je vu svetek što hmije. Jesu takve matere, štere niti svetek si ne hmijeju; žalostno je, da najveća stran su takve. Opravicu jim pak nigdar ne ope-reju. Navadno jednu opravicu imaju, i tak dugo ju nosiju, dok se zdraplje, ili do prošćenja; do onda se nigdar ne opere. Tak ni moći dēte na red, na čistoću privčiti.

Dēte je poleg nature već veselo i živo. Ako se zaigra, ne pazi si na opravu. Kak se zbog toga razsrdi neštera mati, da si dēte opravicu zmaže. Grusti joj se, da bi oprala, pak bi nazaj čisto bilo. Onak ostane zmazana opravica, dok se čisto ne razdere.

Svako dēte bi se svaki tjeden moralo kupati. Gda se pak kupaju, da se vrēme odpre, da toplo nastane, da se je već vuni moći kupati. Je, nego štera deca? Već ova vekša, šteri su već školu ostavili. Mala deca ne ufaju se tam iti kupati. Doma pak ne samo, da jim nečēju v škaflu vodu pripraviti, pak da bi je ovak dobro oprali, skupali, nego je još niti hmiti nečēju pošteno. Na dneve se mala deca ne hmijeju. Pogledjte njim samo šinjake, vuha kak su njim grintava. Bormeš tak Marina kak Rozina, Julina i Fanina i skorom svake matere drobna deca su ne samo zmazana, nego i grintava.

Malu 3—8 lēt staru decu bi si još mati sama morala svaki den hmiti, ar samo ovak bi bila segurna, da su joj deca čista.

Ne samo lice je treba oprati, nego svaki den do pojasa sve dzgornje tēlo.

Na to bormeš već nebi morali nikoga niti vučiti, niti opominati. Gdē su oni navuki štere su ove matere v školi čule. Ni je sram, da su tak proste, kak da nigdar med ljudi nebi bile.

Kakva je mati, takva su joj i deca, takva joj bude i kčer. Ako je mati zapušćena, nemarna, od koga bi se puca reda navčila. Joj takvoj puci, da zamuž odide.

Ako samo na grunt poglednemo, mam je moći znati kakva gazdarica je na gruntu. Neštera si sira samo onak dene vun sušiti, da ga svega muhe s pogrdiju, i zapljuvaju. Što bi takvoga sira jel? Pak što bi kupil gniloga, šćrvivoga sira. Veliju, da je takov sir bolši. To ni istina. Takov sir je jako na škodu za zdravlje. Onda bi i smrdēće; šćrvivo meso takaj moralo dobro biti. Kaj ne, to pak već ne paše. Ali sve zbog toga, da šćrvivi sir ne leži tak vuni, kak negdi kraj bereka, ili v grmju kakvi zatučeni miš.

Moći je sira i drugač posušiti, zato nemoraju po njem muhe gmaziti. Denite ga v kuhnji pod dimnjak, ili na nahizje, tam se ravno tak posuši, kak na suncu, samo malo duže se suši.

Kaj pak još mora negdi človek videti. Iz one dežice se hmivaju, vu šteru dojjju. Kakov je pak to gustu? Da bi ove siromaške žene, štere si na pijacu moraju mlēko, vrhnje, sira, putera kupiti to znale, rajši nigdar nebi nikaj mlēčnoga kupile, niti za svoje takvoga kaj pripravile.

Kuča „k nesretnoj udovici.“

»Blažena stara vriemena!« — zna negda gde koj stariji, ništa nemisleći čoviek izkriknuti. A ja na to pitam: »Koja stara vriemena? — Jeli ona, kad su se na derešu batine diiele, ili ona, kak su vitezi iz razbojničkih gradov navaljivali na putnike i susede te onda: »Tko jači — taj kvači!«

Takovu jednu ću vam ovde priepoviedati, za da nabudete toliko za »blazenimi starimi vriemeni« — zdihavali.

Koncem trinajstoga stolietja živel je na jednoj, kakti tvrdjava pečini u svojem takovem razbojućkom gradu vitež, imenom Hadmar pl. Hornsberg u Austriji. Sve, kak daleko je na okolo okom videti mogel, bilo je njegovo vlašćtvo. Dakako, da je on po-lag takovog bogatstva bil i veliki prevzetnjak, koj je svoju zabavo jedino u razkošju iskal. Čim je bilo do nečesa mu teže dojt, tim je on za tim više šetual. A najviše je bil

povdan razkalašenoj ljubavi, te se je višekrat dogodilo, da je cvieteka silom za sebe pobral, koj je bil tudji i tak više nesrećam bil uzrok.

Hadmarov bližnji sused bil je nieki Dypold Asperger, koj je svojom vrlo liepom i kriepostnom ženom ne daleko od njega u svojem gradu stanoval. Dok se je iz Hadmarovog grada razuzdana krika i pijaća čula, razlegel se je u okolici grada Aspergerovog ugodan glas harfe i pjevanja, kojim je liepa žena Irmgard svoga dobroga muža zabavljala i veselila.

Ali samo kratko vrieme je njihova sreća trajala. Jednog dana je razkalašeni Hadmar slučajno opazil liepu ženu i njegovo srdce se je odmah strastveno vužgalo za njom. Nju na svaki način za sebe predobiti, bila mu je misel i želja dan i noć; ali ona, kriepostna žena je njegovo približavanje odlučno odbijala, jer njoj nije bilo ničije ljubavi potrebno, do jedino ljubavi svoga

vitežkoga muža. Ova odlučna njezina postojanost je u njem pobudila želju za liepom ženom do stekline te joj se u svojoj divljoj želi zagrozil, da ona mora njegova biti pak makar ga smrti koštalo.

On anda svojimi slugi navali jedne noći na Aspergerov grad, i ov akoprem se je opet svojimi slugi branil, ali je divlji Hadmar ga ipak onak nepripravna preoblada i ranil te ga u svoj grad odvlekel i u tamnicu hitil, pak onda je za njegovu odkupninu toliko novac zahtieval, koliko gospa Irmgard niti nije bila moguća zmoći. Ona je anda sa malom svojom pratnjom odjahala u Hadmarov grad, da si od njega svog dragog muža isprosi.

Sva ju je odvažnost prošla, kad se je potezaci most iz grada Hornsberg spustil i ona preko njega u tmurno gradsko dvorište došla, a od ovud po raznih zavijugastih hodnicih do Hadmarove sobe.

Kad je taj razkalašeneć, ovu u svojoj

Kérjen mindenütt valódi egyiptomi „NIL“ szivarkahüvelyt és szivarkapapirost,

mely a dohányzás alatt nem lesz sem ZSIROS sem FEKETE.

Cs. és kir. szabadalom 57. szám 1896. március 15.

Csak akkor valódi, ha a „NIL“ név és a krokodil védjeggyel van ellátva.

Iparos s kereskedő előfizetőink céget
e rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

Iparos s kereskedő előfizetőink céget
e rovatban díjmentesen közöljük.

Bádgos:

Hübsch Manó, (faszónraktár) Csáktornya
Dorner Sándor „

Börkereskedő:

Máyer Testvérek, Csáktornya

Borbély és fodrász:

Nádasdi Nándor, Csáktornya
Mik Szilárd, „

Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő:

Tihanyi Mihály Domasinecz

Butorraktár:

Butor és koporsóraktár. Csáktornya
Horák Odón „

Schwarz Lipót, Vараздин
Hirschler Ármin Vараздин

Cipész:

Masztak József, Csáktornya

Divatruhaház:

Liszt és Brodnják, Stridó

Eredeti Singer varrógépek:

Singer Co., Árpád-utca Csáktornya

Épület és műlakatos:

Rosenberg Sándor Csáktornya

Férfi szabó:

Ivacsics Ignác, Csáktornya
Bedics Ferenc szabó, Csáktornya

Férfi és női divatárú:

Zrinyi Viktor, Csáktornya

Fűszerkereskedés:

Gráner Testvérek, Csáktornya
Mráz testvérek, „
Ifj. Premez Miklós, „
Deutsch Salamon „
Hirschohn Henrik „
Schwarz Mór kereskedő, Drávavásárhely
Leitmann György Nyírvölgy

Kávéház:

Hajas József, Csáktornya
Horváth Géza, „

Képfestő:

Scheiber Mór, Csáktornya

Kőfaragó és sarkó készítő:

Tersztenyák Bódog, Csáktornya

Likörgyár:

Hochsinger M. és fiai Csáktornya
készíti a híres »Glória« sósborszeget
12 üveg bérmentve 5 korona

Mészáros:

Nuzsy Mátyás, Csáktornya

Óras és ékszerész:

Pollák Bernát, Vараздин

Pezsgőgyár:

Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya

Pék:

Stolzer József, Csáktornya
Kulcsarics Tamás, Drávavásárhely

Szállító és deszkakeresk.

Löbl Mór és fia, Csáktornya

Tejet és tejtermékeket

Csáktornyára házhoz szállít
Bányavári gazdaság.

Úri- és női divat, játék és díszműárú:

Kelemen Béla, Csáktornya

Vaskereskedés:

Bernyák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly „
Prostenik Gusztáv, Csáktornya

Vászonkereskedő:

Szivonesik Antal, Csáktornya

Vendéglők:

Hajas József, Csáktornya

Pecornik Ottó, „

Hencsey Gábor, „

Antonovics József, „

Becsey Albert, „

Horváth Mihály (Fehér galamb), „

Horváth Géza, „

Kelemen Imre, „

Mráz Jenőné, „

Pruszták Alajos, „

Deutsch Zsigmond, „

Schlesinger Mór „

Mihálics Ferenc „

vendéglő a vasúthoz Szobotica

Singer Salamon, Stridó

Kalchbrenner Ferenc, Nagyfalva

Sőjtöry János Drávavásárhely

Deutsch Adolf, nagyvend. Drávavásárhely

Kovács Mihály korszmáros Drávavásárhely

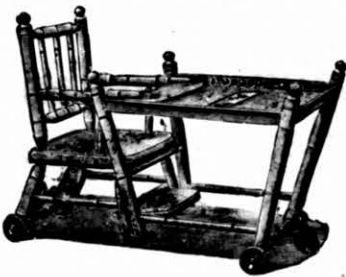
Leitmann Mihály Nyírvölgy

Leitmann Bálint Szentilona

Feigelszock András Bpest, VII., Dohány-u. 81.

Szabadalmazott „Kristály” borászó gyár:

Herczog Sándor vasúti vendéglős Csáktornya

Gyermekkoscsik Gyermekszékek és kosárarúk

u. m.:

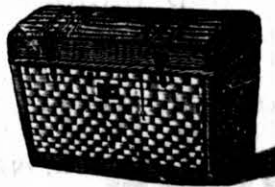

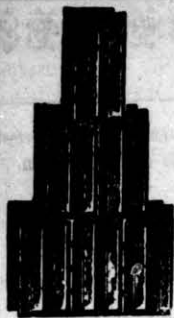
fülke kézi kosarak, kézi kosarak, fakosarak és papirkosarak

KAPHATÓK:

GRANER TESTVÉREKNÉL

Csáktornyán.

Szabadalm. BOHN-féle természetes vörös fedélcserép.

BOHN zsombolyai cserepe

legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselek kerestetnek.

523 8—*

BOHN téglagyár, Zsombolyán.

ELISMERT LEHIRESEBB
CSÉPLŐMŰSZERLEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK

ÜZEMKÖLTSÉG.

LÓERŐ ÓRÁNKINT

KB. 1½-2 FILLÉR

ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.

ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. VACZI-ÚT 30.

Törvényesen
védve.

„Kangya-sósorszesz”

Törvényesen
védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszser bedörzsölésre.

nagy üveg ára 1 K. 50 fill.

867 32-52

Kis üveg ára 80 fill.

Kapható: Csáktornyán a gyógyszerertárban
és az egyedüli készítőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom

Zalamegye.

(Számos elismerő levél).

2-4

A KI

legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járatni óhajt, fizesse elő _____

AZ UJSÁG-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre .. K 28. —

Félévre .. .. „ 14. —

Negyed évre .. „ 7. —

Eegy hónapra .. „ 2.40

☛ Az Ujság terjedelme rendszeren 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepp-napokon -- 60—100 -- oldal.

MEGRENDÉLÉSI CIM :

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54-1K SZÁM.

Pazljiva i marljiva gazdarica ima sve vu redu. Sve vu hizi i vu kuhnji joj je čisto. Ima čistu posudu vu šteroj kuha i vu šteroj hranu na stol dene. Ima brigu, da zdravu i čistu hranu da svojim i težakom jesti; ako ima kaj na prodaju i ono v čistoj posudi odnese na pijac. Pazi, da se nikaj ne skvari, da muhe ne dojdeju na kruh ili na drugu hranu.

Dobra mati ima na brigi decicu, da su joj ovék čista i kredna, ar zna, da samo s lakvoga deteta će narasti i zdrav, čeli, delaven človek.

KAJ JE NOVOGA?

— **Ispit.** Vu Drávavársrhelyskoj orsačkoj školi bude 19-ga junijska ispit, i to predpoldne od 8 do 12 vure I, II, i III razred a odvečer od 2. do 4. vure IV., V. i VI. razred. — Na ov ispit pozavaju se svi štovani roditelji, koji očeuju videti i čuti napredek svoje školske dece.

— **Zaklal si je ženu.** Vu Dénesta občini se pripetilo, da se Ambrus Lórinca žena svojom deset let starom puckom spravila spat i v jutro su ju zdrobljenom glavom, mrtvu našli na postelju. Mala puka, koja je kre matere ležala, nikaj nezna od toga. — Od kraja su mislili, da je ženu njena čer zaklala, za koju velju, da se jako razvudano ponaša, ali potijam se zavvedilo, da ju je muž zaklal, samo zato, jer ga je ne trpela.

— **Hitila se pod kotače.** Ciboly Roza švelja se toga dva tjedna s dopušćenjem svojih roditeljev v Komárváros spravila k rodbini. — S veseljem se odpravljala zdoma. — Predi kak bi se sela na čug, već je zgotovila one liste, v kojima je na znanje dala svojim poznancom, da se navojila ziveti. V četrick se sela na čug na komarvarovskim stacionu i da je najbolje išel čug, onda je odisla vun i med dvema waggoni hitila se pod kotače. Kotači su njoj vtrgli jednu nogu i jednu ruku. — Da su ju našli, još je živea, ali za kratko vreme je vumrla. — Tak velju, da je bila zaljubljen v jednoga mladiča, koj je ne štel povraćati njenu ljubav, i zbog toga se skončala.

— **Koga je vtica oslobodila od smrti.** Kraj Peste je jedno jezero, de se gospoda po rimi sančaju. Koji su bili na iztožbi 96-ga leta, moreju pametiti na on most, šteri je ran pred velikum boltum stal. — Tam je to jezero. — Ovi se moreju sečati i na one labude, koji po vodi splavavaju. Najvugodneša zabava je gospodj, da dođu na most, da kišline ili zemlje drobiju ovim pticam, koje s dugim zavinjenim šinjakom gizdavo splavaju sim—tam. Kak čovek doli spusti z mosta falacek zemlje ili kišlina, odmah čeli šereg rib i labudov doplavlja ta, de se boriju za drobtinicu i po navadi labud ostane jakši. — Ove dneve je jeden dečec stal na bregu i zemlju metal labudom. — Med tim toga je jeden stariši čovek išel kre njega, za kojega ne znati jeli je hotonce, ili se mu pripetilo. — porinul dečeca, tak, da je deče vu vodu opalo. — Voda je, istina, ne globuka, svega skup jeden meter, ali to je za 7 let staroga dečeca dosti velika globučinjav, da bi se mogel i vtopiti. Na sreću dečec dobro zna plavati, i najenput počel je s rukami vslati. — Ali na čas su se mu napunili šolceki i oprava s vodom, to ga je doli vleklo, i od velikoga straha změšal se tak, da je ne proti bregu plaval, nego vkrej od njega. — Za čas došel je ta i njegov otec, koj, kak je opazil deče vu pogibelji, počel je křicati i pripraven je bil za nutri skočiti, da deče oslobodi od sigurne smrti. Ali v zadnjim hipu ga je zastavilo nekaj čudnoga. Jeden dobro odraščen, jaki labud je od brega jednako plaval proti dečecu i jen čas se okolo njega vrtel, misleći, da bu mu dečec opet drobil zemlju. — Vu tim hipu zgrabi dečec labuda za peruti, koj se na to jako prestrašil, i da se reši terha, počel je plavati proti bregu i za sobom vlek el dečeca, kojega je v drugim hipu s najvećšim veseljem vun poteg el otec iz vode. Da ga ne tam labude, dečec bi se vt opil.

— **Vmorila ga.** V Ameriki se pripetilo, da je jedna puca, koja je magjarskoga roda, vmorila jednoga dečka, koj ju je štel prisiliti da žnjim živi. — Toga dva tjedna su bala složili vu magjarskoj strani. Med

tancari se vrtela i jedna lepa puca, po imenu Pasky Trezika. — Med tancari, koji su žnjom plesali je bil i Lukács Janos, koj se najviše obračal okolo devojčice. Pri jednim tancu su se zbog nečesa posvadili i puca je na to najenput dimo odisla. — Pri jednoj prijateljici je spala, koja joj je na divanu napravila postelju. Puca se zaklenula i već je skorom zadremala, da je počela, da nešti ruži po obloku. — Puca odide k obloku vkrej potegne ferungu, da vidi što je to. — Onda spazi da Lukač stoji pod oblokom, koj je s milim glasom prošil puca, da ga nutri pusti. — Puca je bez svake reči doli pustila ferungu i legla si je spat. Po času je vun išla v kuhnju, da se vode napije. — Vu tim času je dečko vdrl nutri čez oblok i zgrabil puca za ruku. A puca zgrabila za jen nož, koj je na stolu bil i do kraja ga porine dečki v prsa, tak da je špica vun došla nad Hrbet. — Prepičila mu je srce i dečko je odmah mrtve zrušil. — Pucu su zapri v rešt, ali svi velju, da nebu odsudjena, jer ona je prisiljena bila to vćiniti, da si poštenje obrani. — Luaac, koga je prepćčila, je oženju čovek i dvoje dece ostavil za sobom.

— **To je krčmarica!** V Nemškoj, blizo Berlina je jedna, oštarija kam se gospoda bodiju zabavljat po leti. — Cickov Ernőja i njegovog žene je ta oštarija, de je nepoznata ova reč: čisloča. — Zbog same nečistoče su je već večkrat tužili, tak, da je ve cela stvar došla sudu vruke, koj je podig el iztragu i jako lépe čine dokazal od naših krčmarov. — Skorom ne za verovati, kakov smrad su našli vu ovoj krčmi. K hranam, kaj je kuhala gostom, su z jedne mlake nosili vodu v lonci. Crknjene zabe, vodeni drač i žabje jejci su jednostavno s rukom zmetali vun z vode, šterom su kuhali, i večkrat su ovu vodu dali za piti straujskim. — Z ovih loncov su polevali i prali poda. V kuhnji je bil jen kotel, v kojem su prali najpredi zamazane flake, a zatim črnu kavu kuhali vu njem, prez toga; da bi ga bili predi zřibali, ili harem dobro oprali. — Večkrat su i istu juhu kuhali v ovim kotlu. Kruha su v jednim menjšim

tugi dvostruko liepu ženu opazil, porodila se je u njem opet svum silom strastvena nečista ljubav. Niti ga je dirnula njezina tuga, koja je celo njezino tielo obuzimala, niti med žuhkemi suzami na njega upravljene prošnje. Grubljsanskimi riečmi joj otresito naloži, da u najkračem vriemenu novce ili otkupnini nabavi, ako neče da joj muž v tamnici pogine.

Turobna se povrne Irmgard domov, proda sve svoje, ali je komaj polovicu zahievane svote skupila. Kad je stim, kaj je mogla nakupiti pred razkalašenca došla te ga klečeć prošila, da joj se smiluje i da joj za ovu svotu muža iz vuze ispusti, jer više nemore žmoći, křiknul je ov na nju: »Tak malo vi ciente život svoga muža, nu za to pak je meni tim više vriedan; samo vi donesite celo svotu!«

U tom hipu stupi u sobu njegov sluga te bezobrazniku prišaptne nekoliko riečih u uho.

Kak blisk, preleti kroz Hadmarovo liepo, ali strastmi izživljeno i nagrdjeno lice. Oči mu se razsviete kak u tigra, kada kani na svoj plien skočiti, te kakti u zimlici drhćuci stupi k Irmgardi veleć:

»Irmgard, od vas zavisi, jeli bude vaš muž opet u svojem domu čisti zrak dihal,

ja vas zaklinjem pri mojoj vrućoj ljubavi, da mi za uzdarje samo jedan jedini kral vašu ljubav izkažete, i ako to učinite, onim hipom je vaš muž bez ikakove novčane otkupnine iz vuze oslobodjen!«

Kak da ju je timi riečmi blisk pogodil, strese se Irmgard. Kako će toj ponudjenoj sramoti izbjeći? Kako se toga divljega bezobraznika riešiti? U svojoj zdvojnosti tu stojeća pričinito joj se, kak da čuje zdiha vanje svoga dobrog muža u tamnici! — Bože! — A od nje zavisi njegova sloboda! . . .

..

Zorja je, zviezde se polagano skrivaju prične dan nastajati.

Tenji spodobna ženska osoba ostavlja odaje viteza Hadmara te koraca kroz tmurni i tihi dvor prokletoga grada. Pri zdencu postane i gleda u njegovu dubljinu. Ob, kak ju je dubljine voda zove! A jeli bi ta voda mogla njezinu netom doživljenu sramotu, oprati? . . .

Odmah zatim stupi, vodjena po jednom slugi u podzemnu tamnicu. — Jedan vrisk — i Irmgard kleči kraj svoga mrtvog muža . . .

Vitez Asperg je dan prije u tamnici svojim zadobljenim ranam podlegel i umri.

Baš objava njegove smrti je bila, koju je sluga svomu gospodaru donesel i potajno u uho prišaptnul, dok je ov sa gospodjom Irmgard v otkupnini razpravljal.

Tu klečeću je omiljavica popala i ona se na to sruši. Kad je pomoćju dobežavše družine k sebi došla, odrezala je nekoliko lasih iz njegove glave sebi za uspomenu te se je zaklela za njegovu smrt se osvetiti.

Za ono vrieme je nad Austrijom vladal herceg Albrecht I-i k kojemu je još onog dana otišla u Beč gospa Irmgard te ga je klečeć prošila, da joj izohdi zadovoljstinu za smrt pokojnoga joj muža. Herceg ju je liepo prijel i saslušal te joj je obečal, da će pravdedno postupati.

Nekoliko dni za tim bude vitez Hadmar u hercegov dvor u Beč pozvan, za da odgovara za svoj na vitezu Aspergu i na njegovoj ženi Irmgard počinjeni zločin. On se je dakako nadal radi toga neprilikah i nepovolnostih, ali ufajući se u svoju, za onda puno vriednu plemenščinu, nadal se je i sretno iz te zamke glavu izvleći.

Herceg Albrecht je sam u osobi predsedal sudu pred kojim je Hadmar imal odgovarati, jer herceg je hotel na čast dragim i viernim svojim bečanom pravdednoga suda izreći. Na njegovu želju morali su izvan

Szabadalm. BOHN-féle termézetes vörös fedélcserép.

BOHN zsombolyai cserepe

legjobb minőségű fedélcserép legolcsóbb árak mellett.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselek kerestetnek.

523 8—*

BOHN téglagyár, Zsombolyán.

ELISMERT LEHIRESEBB
CSÉPLŐHÉSZLETEK

TELJES JÓTÁLÁSSAL

ÜZEMBEN
BÁRMIKOR
MEGTEKINT
HETŐK.

ELŐRENĐŰ
SZIVÓGÁZTELEPEK
ÜZEMKÖLTSÉG.
LÓERŐ ÓRÁNKINT
KB. 1½-2 FILLÉR
ÜZEMZAVAROK KIZÁRVA.
ÁRJEGYZÉK INGYEN.

HERKULES MOTOR VALLALAT
BUDAPEST V. YACZI-ÚT 30.

Törvényesen védve. **„Kangya-sósorszesz”** Törvényesen védve.

Legjobb fájdalomcsillapító, kitűnő, nélkülözhetetlen háziszser bedörzsölésre.
nagy üveg ára 1 K. 50 fill.
Kis üveg ára 80 fill.

867 32-52

Kapható: Csáktornyan a gyógyszerertárban és az egyedüli készítőnél:

Szücs Sándor gyógyszerésznél Kiskomárom
Zalamegye. (Számos elismerő levél).

A KI

legjobban szerkesztett, teljesen független nagy napilapot járattni óhajt, fizesse elő _____

AZ UJSÁG-ot!

ELŐFIZETÉSI ÁRAK :

Egy évre ..	K 28. —
Félévre	„ 14. —
Negyed évre ..	„ 7. —
Eegy hónapra ..	„ 2.40

☛ Az Ujság terjedelme rendszeren 28—32—36 oldal. Vasárnap és ünnepp-napokon -- 60—100 -- oldal.

MEGRENDÉLÉSI CIM :

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA
BUDAPEST, VII. KERÜLET, RÁKÓCZI-ÚT 54-1K SZÁM.

Pazljiva i marljiva gazdarica ima sve vu redu. Sve vu hiži i vu kuhnji joj je čisto. Ima čistu posudu vu steroj kuha i vu steroj hranu na stol dene. Ima brigu, da zdravu i čistu hranu da svojim i težakom jesti; ako ima kaj na prodaju i ono v čistoj posudi odnese na pijac. Pazi, da se nikaj ne skvari, da muhe ne dojdeju na kruh ili na drugu hranu.

Dobra mati ima na brigi dečicu, da su joj ovék čista i kredna, ar zna, da samo s takvoga deteta će narasti i zdrav, čeli, delaven človek.

KAJ JE NOVOGA?

— **Ispit.** Vu Drávavásárhelyskoj orsačkoj školi bude 19-ga juniuša ispit, i to predpoldne od 8 do 12 vure I, II, i III. razred a odvečer od 2. do 4. vure IV., V, i VI. razred. — Na ov ispit pozavaju se svi štovani roditelji, koji očeu videti i čuti napredek svoje skolske dece.

— **Zaklal si je ženu.** Vu Dénesfa občini se pripetilo, da se Ambrus Lórinca žena svojom deset let starom puckom spravila spat i v jutro su ju zdrobljenom glavom, mrtvu našli na postelji. Mala pucka, koja je kre matere ležala, nikaj nezna od toga. — Od kraja su mislili, da je ženu njena čer zaklala, za koju veliju, da se jako razvuzdano ponaša, ali pollam se zazvedilo, da ju je muž zaklal, samo zato, jer ga je ne trpela.

— **Hitila se pod kotače.** Ciboly Roza švelja se toga dva tjedna s dopušćenjem svojih roditeljev v Komárváros spravila k rodbini. — S veseljem se odpravljala zdoma. — Predi kak bi se sela na cug, već je zgotovila one liste, v kojima je na znanje dala svojim poznancom, da se navoljila živeti. V četrek se sela na cug na komarvaroškim stacionu i da je najbolje išel cug, onda je odisla vun i med dvema waggoni hitila se pod kotače. Kotači su njoj vtrgli jednu nogu i jednu ruku. — Da su ju našli, još je živela, ali za kratko vreme je vumrla. — Tak veliju, da je bila zaljubljená v jednoga mladiča, koj je ne štel povraćati njenu ljubav, i zbog toga se skončala.

— **Koga je vtica oslobodila od smrti.** Kraj Peste je jedno jezero, de se gospoda po rimi sančeju. Koji su bili na izložbi 96-ga leta, moreju pametiti na on most, štéri je rau pred velikum boltum stal. — Tam je to jezero. — Ovi se moreju sečati i na one labude, koji po vodi splavavaju. Najvugodneša zabava je gospodi, da dođu na most, da kifline ili žemlje drobiju ovim pticam, koje s dugim zavinjenim šinjnakom gizdavo splavaju sim—tam. Kak čovek doli spusti z mosta falacek žemlje ili kiflina, odmah čeli šereg rib i labudov doplavlja ta, de se boriju za drobitnicu i po navadi labud ostane jakši. — Ove dneve je jeden dečec stal na bregu i žemlju metal labudom. — Med tim toga je jeden stareši čovek išel kre njega, za kojega ne znati jeli je hotonce, ili se mu pripetilo, — porinul dečeca, tak, da je deče vu vodu opalo. — Voda je, istina, ne globuka, svega skup jeden meter, ali to je za 7 let staroga dečeca dosti velika globučinjav, da bi se mogel i vtopiti. Na sreču dečec dobro zna plavati, i najenput počel je s rukami veslati. — Ali na čas su se mu napunili šolceki i oprava s vodom, to ga je doli vleklo, i od velikoga straha zmešal se tak, da je ne proti bregu plaval, nego vkrej od njega.

— Za čas došel je ta i njegov otec, koj, kak je opazil deče vu pogibelji, počel je kricati i pripraven je bil za nutri skočiti, da deče oslobodi od sigurne smrti. Ali v zadnjim hipu ga je zastavilo nekaj čudnoga. Jeden dobro odraščen, jaki labud je od brega jednako plaval proti dečecu i jen čas se okolo njega vrtel, misleći, da bu mu dečec opet drobil žemlju. — Vu tim hipu zgrabi dečec labuda za peruti, koj se na to jako prestrašil, i da se reši terha, počel je plavati proti bregu i za sobom vlekul dečeca, kojega je v drugim hipu s najveksim veseljem vun potegul otec iz vode. Da ga ne tam labude, dečec bi se vtopil.

— **Vmorila ga.** V Ameriki se pripetilo, da je jedna puca, koja je magjarskoga roda, vmorila jednoga dečka, koj ju je štel prisiliti da žnjim živi. — Toga dva tjedna su bala složili vu magjarskoj strani. Med

tancari se vrtela i jedna lepa puca, po imenu Pasky Trezika. — Med tancari, koji su žnjom plesali je bil i Lukács Janos, koj se najviše obračal okolo devojčice. Pri jednim tancu su se zbog nečesa posvadili i puca je na to najenput dimo odisla. — Pri jednoj prijateljici je spala, koja joj je na divanu napravila postelju. Puca se zaklenula i već je skorom zadremala, da je počula, da nešči ruži po obloku. — Puca odisla k obloku vkrej potegne ferungu, da vidi što je to. — Onda spazi da Lukač stoji pod oblokom, koj je s milim glasom prosil puca, da ga nutri pusti. — Puca je bez svake réci doli pustila ferungu i legla si je spat. Po času je vun išla v kuhnju, da se vode napije. — Vu tim času je dečko vdril nutri čez oblok i zgrabil puca za ruku. A puca zgrabi za jen nož, koj je na stolu bil i do kraja ga porine dečki v prsa, tak da je špica vun došla nad Hrbet. — Prepicila mu je srčce i dečko je odmah mrtve zrušil. — Pucu su zaprli v rešt, ali svi veliju, da nebu odsudjena, jer ona je prisiljena bila to včinití, da si poštenje obrani. — Luaac, koga je prepicila, je oženju čovek i dvoje dečec ostavil za sobom.

— **To je krčmarica!** V Nemškoj, blizo Berlina je jedna, oštarija kam se gospoda bodiju zabavljat po leti. — Cickov Ernőja i njegovd žene je ta oštarija, de je nepoznata ova réc: čisloča. — Zbog same nečistoče su je već večkrat tužili, tak, da je ve cela stvar došla sudu vruke, koj je podigul iztragov i jako lépe čine dokazal od naših krčmarov. — Skorom ne za veruvati, kakov smrad su našli vu ovoj krčmi. K hranam, kaj je kuhala gostom, su z jedne mlake nosili vodu v lonci. Crknjene žabe, vodeni drač i žabje jejci su jednostavno s rukom zmetali vun z vode, šterom su kuhali, i večkrat su ovu vodu dali za piti straujskim, — Z ovih loncov su polevali i prali poda. V kuhnji je bil jen kotel, v kojem su prali najpredi zamazane flake, a zatim črnu kavu kuhali vu njem, prez toga; da bi ga bili predi zribali, ili harem dobro oprali. — Večkrat su i istu juhu kuhali v ovim kotlu. Kruha su v jednim menjšim

tugi dvostruko liepu ženu opazil, porodila se je u njem opet svum silom strastvena nečista ljubav. Niti ga je dirnula njezina tuga, koja je celo njezino tielo obuzimala, niti med žuhkemi suzami na njega upravljene prošnje. Grubljanskimi riečmi joj otresito naloži, da u najkračem vriemenu novce iliiti odkupnini nabavi, ako neće da joj muž v tamnici pogine.

Turobna se povrne Irmgard domov, proda sve svoje, ali je komaj polovicu zahievane svote skupila. Kad je stim, kaj je mogla nakupiti pred razkalašenca došla te ga klečeč prosila, da joj se smiluje i da joj za ovu svotu muža iz vuze ispusti, jer više nemore žmoci, kriknul je ov na nju: »Tak malo vi cienite život svoga muža, nu za to pak je meni tim više vriedan; samo vi donesite celo svotul«

U tom hipu stupi u sobu njegov sluga te bezobrazniku prišaptne nekoliko riečih u uho.

Kak blisk, preleti kroz Hadmarovo liepo, ali strastmi izživjelo i nagrdjeno lice. Oči mu se razsviete kak u tigra, kada kani na svoj plien skočiti, te kakti u zimlici drhčuci stupi k Irmgardi veleč:

»Irmgard, od vas zavisi, jeli bude vaš muž opet u svojem domu čisti zrak dihal,

ja vas zaklinjem pri mojoj vručoj ljubavi, da mi za uzdarje samo jedan jedini krat vašu ljubav izkažete, i ako to učinite, onim hipom je vaš muž bez ikakove novčane odkupnine iz vuze oslobodjen!«

Kak da ju je timi riečmi blisk pogodil, strese se Irmgard. Kako će toj ponudjenoj sramoti izbjeći? Kako se toga divljega bezobraznika riešiti? U svojoj zdvojnosti tu stoječa pričinito joj se, kak da čuje zdihaivanje svoga dobrog muža u tamnici! — Bože! — A od nje zavisi njegova sloboda! ...

**

Zorja je, zviezde se polagano skrivaju pričme dan nastajati.

Tenji spodobna ženska osoba ostavlja odaje viteza Hadmara te koraca kroz tmurni i tihi dvor prokletoga grada. Pri zdencu postane i gleda u njegovu dubljinu. Oh, kak ju je dubljine voda zove! A jeli bi ta voda mogla njezinu netom doziviljenu sramotu, oprati? ...

Odmah zatim stupi, vodjena po jednom slugi u podzemnu tamnicu. — Jedan vrisk — i Irmgard kleči kraj svoga mrtvoga muža ...

Vitez Asperg je dan prije u tamnici svojim zadobljenim ranam podlegel i umrl.

Baš objava njegove smrti je bila, koju je sluga svomu gospodaru donesel i potajno u uho prišaptnul, dok je ov sa gospodjom Irmgard v odkupnini razpravljal.

Tu klečeču je omiljavica popala i ona se na tlo srusi. Kad je pomoću dobežavše družine k sebi došla, odrezala je nekoliko lasih iz njegove glave sebi za uspomenu te se je zaklela za njegovu smrt se osvetiti.

Za ono vrieme je nad Austrijom vladal herceg Albrecht I-i k kojemu je još onog dana otišla u Beč gospa Irmgard te ga je klečeč prosila, da joj izhodi zadovoljštinu za smrt pokojnoga joj muža. Herceg ju je liepo prijel i saslušal te joj je obečal, da će pravdedno postupati.

Nekoliko dni za tim bude vitez Hadmar u hercegov dvor u Beč pozvan, za da odgovara za svoj na vitezu Aspergu i na njegovoj ženi Irmgard počinjeni zločin. On se je dakako nadal radi toga neprilikah i nepovolnostih, ali ufajući se u svoju, za ouda puno vriednu plemenštinu, nadal se je i sretno iz te zamke glavu izvleci.

Herceg Albrecht je sam u osobi predsedal sudu pred kojim je Hadmar imal odgovarati, jer herceg je hotel na čast dragim i viernim svojim bečanom pravdednoga suda izreči. Na njegovu želju morali su izvan

lagvicu držali, v šterim je predim mačka spala. V lagvicu su se po vremenu napo- valali i miši, koje, je jedan psić fundal. — Ov psić je većput prehitil lagvica, tak, da su se krubeki knturali na sve strani. — Miše je pes polovil, a kruha su odnesli v hižu na stol pred stranjske. — Gosti su višeput našli v mleku crknjene miše. Da je zbog toga jen i drugi gost zašpotai krčmaricu, žena se samo stepa s rukom vun potegnula miša, a mlake ponūdila družini. — Naravski, da su se družina niti ne tek- nula ove gnjusobe i ondā je žena srdito zakričala; Ej, kaj zato, to bu dobro za ber- linčare. — I stim je po drugoć odnesla zas- mrajeno mleko pred goste. — Sud je zbog ove izvanredno velike nečistoće obedva od- sudil: muža na jen mesec a ženu pak na tri meseca rešta. — S ovum prilikum bu dobro spomenuti, da se i pri nas najdu lakove krčme, osobito na selu, de jako malo daju na čistoću, i ove bi jako dobro bilo občinskumu poglavarstvu negda-negda pregledati. Istina, da se kaj takvoga, kaj je gori spisano, nepripečuje prinasa ali zato se najde dosti takovih krčmarov, koji v lepšim redu imaju svoju štalu, kak krčmu. — Kulikoput najde čovek zasmradjen, smeten pod, a na stolu ili na tabli je sve drugo, samo čistoće ne. — Tu jedna čonta, tam koža od špeha, opet kre njih drobtinje, pepel od cigare, smešani s hajdinskum kašom, a križ-kraž same mlake. A pod stolom čeli gnoj, tak da je odurne gledati. — Naj malo čisteši čovek dojde nutri, niti se nevupa sest, takov je smrad. Koj malo više da na svoju opravu i čistoću on si nebu sel k takvomu stolu, jer bi same fleke znal odnesti dimo za spo- menek. — Istina, da je vngoput ne krčmar kriv. — Najdu se takovi pivci, kojim se ravno to dopada. — S čim je bolje polejani, smeten stol, s tim jim: bolje tekne vino i jelo. — Da je, onda sve oko sebe nalici, zasmradi. — Čonte meće pod stol, a pepela od brgjinije kre kupice, i svigdar, da natače, razleje za pol kupice po stolu. — K tomu naflucka, nahracka oko sebe čeli Balaton, tak da je strašno zagledati. — Da si nap- hava oipu, onda pol pepela mu ostane na

šaki, a drugu polovicu i bagoš raztepe po podu. — Za takšim niti krčmar nemre navék snaziti. — Ali zato se moći i proti tomu brani. — Kak? Krčmarovo, ili krč- maričino oko mora navék paziti, kaj delaju njegovi gosti, jeli mu koj nesmradi preko- redno. Takvoga odmah naj opomene s lé- pimi rečmi: prosim te, ili prosim vas, najte mi smraditi vište kaj je to grdo. — I kak bu opomenul jednoga, i ovi drugi si zemeju to v pamet i čuvali budu se po mogućnosti od nečistoće. — Pri svavim stolu najbu barem jedna ili dve tružice za pljuvati. — Da je semenjsko vreme, ili muzika, no, onda još ne moći tak zameriti, jer su gosti na- trpani i krčmar i družina ima dosti posla s podvorbom, ali drugda, v tjednu se pod- nipošto nesme to pripetiti. Tružica ili pleh- nata šalica za pljuvati nekošta vno, a ža- govinu ili vodu dobimo zabadav. — Med švabi sem našel krčme, de je na svakim voglu, nutri i vuni, jedna karta s ovimi slovami: Pazi na čistoću i nepluvaj na pod! I nenajdemo tam niti v jednoj krčmi takov smrad, kak pri nas. Zasmradjena, nečista krčma je prava gnjezda svakolormo belegom, dočim čista krčma vugodno dene na čoveka. — Čovek enese svoje peneze za to v krčmu, da se tam smrada zavžije nego da se v čistoj sobi, pred čistim stolom razgo- vara svojem prijatelji. — S tim žalostnese, da i med poglavari, kojim je dužnost paziti na red i čistoću, najdemo takove, koji su med prvimi, de je reč za smetiti. Kak bu onda takov drugoga vučil na čistoću, ako je on sam nečist. — Veli se: pelda vleče. Kakvu peldu kažemo mi drugim, takše se pograbbju i oni. — Opetujemo: krčmar i krčmarica moraju biti v svem čisti, onda slobodnu opomenuju svoje goste, da se i oni toga reda držiju. — Naj se niti jeden krčmar ueboji od toga, da s tim odbije pivce, nigdar, jednomu se morebiti zameri, a drugim desetim dopadne. — Jedna ma- gjarska poslovica veli, da je čistoća polovica zdravja. Pak je i to istina. — Držimo se anda i mi toga. Kaj je lepo, v redu, to se svakomu dopada, a smrad, nečistoća samó onim, koji moguće jako lepo znaju svoje

krave i konje počesati, tak da se dlaka sveti na njih, a oni sami se samo zrltine vmivleju, i spodobni su k harapinom, koji mesto vode s oljem mažeju svoje telo. — Takovim neškodi malo prpra od drugih ljudi, koji više daju na čistoću svojega tela i stanja kak na štalu.

Nekaj za kratek čas.

Šnellcug i zajec.

Varaški gosponček: Hej, bačil Ste ne vidli ovud bežajti zajca?

Bači: Je sam videl. Tam je bežal med šinjami.

Gosponček (vu sebi): Teringettét! Moral bum se sest na prvi šnellcug, drugač ga nedostignem.

Razlika.

Da sam v Afriki vadasil — pripoveda jen vadas, koj več lagati, kak zajcov streliti zna — sam takšu vodu videl, tak široku, — da se osem dni mora čovek po njoj voziti, dok od jednoga brega do drugoga dojde.

To je nikaj ne. V našoj šumi je jeden potečić, šteri je tak vuzek, da samo od jedne strani ima brega, od druge ne.

I to je sreča.

Bocskor: Ste več strlili srnu?

Škrampel: Ne; nego jednu sam več ua smrt prestrašil.

De je samo lagati tréba.

Kocavadas: Prošli tjeđen sam neizmernu sreću imel pri vadasiji. Strelil sam dvanajst zajcov, tridesti fazanov, šest jelenov, dve srne; zvun toga još i jednoga medveda. — Bi vi mogli to napraviti, gospon logar?

No, strliti ne, — ali zlagati bi se več kak vi znal.

Na zapisu.

Učitelj: Znaš moliti, sinek?

Dečec: O, pa kak. Da sam dve leti vo- dil jednoga bogca, kak onda nebi znal moliti.

sudbenih viečnikov, još i bečki polgar meš- ter Chunrad, Poll, varaški sudec Greiff, va- raški peneznik Gündel, češki ocsemester Harmarhter i još nekoji znameniti purgari, sudu prisustvovati, tako, da je sve skupa bilo našemu današnjemu porotnomu sudu slično.

Kad je vitez Hadmar čul obtužbu radi svojih zločinan, iz vust samoga sudu pred- siedajućega hercega Alberehta, pričal je svojom navadnom drzovitostju sve u liepo svietlo stavljati. On čin sa gospodjom Irm- gard, Kak navadnu, sa ženskim spolom dopušćenu tobož šalu opisivati, a za viteza Asperga tvrditi, da ga on nije iz zasede umoril, već u pravom i pošćenom dvoboju preobladał.

Jeden diel sudbenih viečnikah bil je istoga mnjenja a drugi diel se tim nije sla- gal . . . i tako je došlo do riečkanja, kojemu dušo nije bil konec te se je razprava na duže protegnula. A kad su tomu sudu pri- sustvujući bečki purgari bili popitani za svoje mnjenje u toj stvaril nisu hoteli svo- jemi izjavami pretekati mnjenje pravednoga i stragoga sudca Albrehta I-ga, već su njemu sve prepustili.

Sada progovori herceg: »Plemenitoj gos- podji Asperger se ima obezčasćeno pošćenje

povrnuti; vitez Hadmar se mora šnjom ozeniti!«

Tko je bil veseliji od viteza na tim milostivim sudom, te se je ga to odmah izjavil pripravnim. Odmah tu pred hercegom je bil ženitveni ugovor na papir postavljen i po svih sakupljenih podpisan. Ugovor pak je glasil, da Hadmar plemenitoj gospodji čielu svoj imetak zapisuje. Iste večeri se je imalo i vienćanje u cirkvi sv. Štefana obaviti.

Večernji mir je vladal nad varašom, kad je ta svalbena processija, na čelu joj herceg Albreht, pred cirkvu došla. U cirkvi su već gorele sveće i svati stupe u cirkvu. Zoni su je sve obišli, kad su kraj oltara opazili jedan odprti mrtvački lies, a drzo- vitoga zaručnika je prebledelo lice znoj pošikaval. A kad se je zdavanje obavilo, nagrnulo je sve iz te tmurne cirkve vana na groblje, koje je u staro vrieme uvijek okolo cirkve bilo. Baš se je iz oblakah po- kazal miesec, te je razsvietljivaj grobove i križeve naokolo.

Herceg sada postane a za njim i ostali te pričme govoriti: »Više krat mi se pred- baciva, da sam tvrd i nemilosrdan te se moji dragi bečani na me srde, ako želim obstojeće nevaljanosti i nečudoradnosti od-

rešitimi i stragimi sredstvi odstraniti. Danas ću vam dokazati, kak pošćenje i čudorednost visoko držim i cieim i kak sudim o bez- sramnoj razkalaćenosti. Vitez Hadmar, stu- pite napred!« — U tom hipu izajde izmed križov, na hercegov mig, i tamna nieka osoba sa opasanim velikim mačom, — u kojem su svi pri miesećini prepoznali krvnika.

Vitez Hadmar, kojega su već u cirkvi pri vidjenju mrtvačkog liesa škrapu obhadjali, hiti se sad pred hercegom na koliena proseći za milost. I nekoji sudbeni viećnici i grad- jani su se za njega zauzeli, ali herceg je bil neumoljiv i pred očima svih je krvnik Hadmaru jednim udarcem mača odrubil glavu.

Gospodja udova Irmgard bila je sada vrlo bogata udova te se je preselila u Beč. Ona je u »visokoj ulici« — za onda, a dan- nas »Herren Gasse« (Gospodska ulica) dala sazidati liepu kuću, u kojoj je živila i siro- manom mnogo dobra učinila te vrlo pošto- vana i obljubljena bila a i veliku starost doživela. Kuća je med pukom dobila ime: »k-nesretnoj udovici« — pak se i danas tako zove.

Em. Kollay.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor.	fill.
Buza	Pšenica	28 00 —	
Rozs	Hrz	16 00 —	
Arpa	Ječmen	15 00 —	
Zab	Zob	16.00 —	
Kukoricza uj	Kuruza nova	16 00 —	
Féhr bab uj	Grah beli	15 50 —	
Sárga bab	zuti	14.00 —	
Vegyeb bab	zínésan	14.00 —	
Kendermag	Konopljeno seme	15 00 —	
Lenmag	Len	22 00 —	
Tökmag	Koščice	23.00 —	
Bükköny	Grahorka	14 00 —	

Egy szolid fiatal keresztényvállalású, vas-és fűszer szakmában jártas

segéd

e hó 15-én esetleg július hó 1-ére alkalmazást nyer. Cím e lap kiadóhivatalában megtudható.

STOCK - COGNAC
MEDICINAL
szavatolt valódi borpárlat
Camis és Stock
gőzpároló telepéből,
BARCOLA.
Cognac-gőzfőzde, állandó hivatalos vegyi ellenőrzés alatt.
Kapható minden jobb üzletben.

Árlejtési hirdetmény.

Drávacsány község 4/908. számú képviselőtestületi határozatával a drávacsányi **körjegyzői lakás ablakainak javítását illetve újbóli elkészítését** 683 korona költségvetési összeggel engedélyezte.

Ezen munkának biztosítása céljából **1. évi július hó 8-ik napjának délelőtt 10 órájára** a drávacsányi körjegyző hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános zárt írásbeli árlejtés hirdetik.

Vállalkozni szándékozók felhivatnak, hogy 1 koronás okmánybélyeggel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat a kitűzött határidőre a községbíróhoz annál is inkább adják be, mert későbbben érkezett vagy sürgöny-ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlatához 35 korona bánatpénz csatolandó. Az ajánlat azon minta szerint adandó be, mely a körjegyzői hivatalban közzszemlére van kitéve. Ugyanitt megtekinthető a költségvetés, valamint a szerződési tervezet az általános és részletes vállalati feltételek.

Drávacsány, 1909. június hó 9-én.

Szabolcs Rezső
körjegyző.

Loncsarics Ferenc
községi bíró.

MérlegHITELESÍTÉS
:: Mérlegjavítás ::
MérlegKÉSZÍTÉS

A »MértékHITELESÍTÉS-ről« szóló törvény életbelépése alkalmával van szerencsém a n. é. községet értesíteni, hogy műhelyemben mindenféle

mérleget

u. m. karos (balance, egyensúly) tizedes, százados, tolös, sulyos (skála) marha- és hidmérleg, valamint waggon mérleg és sulyok javítását gyorsan és pontosan eszközölöm a legutányosabb árak mellett. Minden mérleget műhelyemből hitelesítettve szállítok el, ugy a műhelyemben javítottakat is. — A javítás végett hozzám be nem szállítható mérlegek javítására vidékre is elsőrendű munkáimat küldöm. — A mérleg pontosságáért kezességet válllok. — Munkásaim az ország elsőrendű mérleggyárainak csoportvezetőiből vannak összeállítva.

— A nagyérdemű közönség megbízásait kérem. —

Kohn Samu

épület-, műlakatos, drótfonógyáros és mérlegjavító

Nagykanizsa, Magyar-utca 3 szám.

107. sz. 1909. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csáktornyai kir. járásbírótság 1909. évi V. 72/L. sz. végzése következtében dr. Hajós Ferenc ügyvéd által képviselt gróf Festetics Pál javára 242 kor. 90 fill. s jár. erejéig 1909. évi február hó

Hirdetmény.

Még csak rövid ideig ad a varázdini szövőgyár

jó vásznat

igen olcsó áron. Kérjük az alkalmat felhasználni. Nagy választék minden szélességű nyers és fehérített áruban.

Szövőgyár Varázdin,

Hosszú-útca.

18-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 2035 koronára becsült gombok, vas pénzszekrény, cérna, pamut és üzleti felszerelvényekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a csáktornyai kir. járásbírótság 1909. V. 72/190. számú végzése folytán 92 kor. 90 fill. hátralékos tőkekövetelés és eddig összesen 28 koronában bírólag már megállapított költségek erejéig Csáktornyan a községi épületben leendő eszközözlésére

1909. évi június hó 18-án d. u. 3 órakor

határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, becsáron alul is el fognak adatni.

Csáktornya, 1909. évi június hó 4-én.

Csáktornyan, a polgári iskola mellett levő **Bernyák-féle**

nagy háztelek

egészben, vagy két részben jutányosan

eladó.

:: Bővebbet ::

Bernyák Károlynál
Csáktornyan.

Ügias.

Samo još kratko vremena prodaje vun **varazdinska fabrika za tkati**

dobro platno

poleg najfalešoj cieni. Proximo ovu dobru priliku gorihasnovati, Veliko izbiranje vu svako širinjavi sírovo i belino robih.

Varazdinska fabrika za tkati

Duga-ulica.

Steckenpferd-

Liliumtejszappan

Legenyhebb szappan arcbőrre és szeplő ellen jó hatással.

Minderkült kapható!

Legnagyobb kitüntetés Arany államérem „Nürnberg 1906.”

Globus

Fémtisztítókivonat

Jobban tisztít mint mindenféle más.

Fémtisztítószer.

Legnagyobb kitüntetés "Grand Prix" St. Louis 1904.

A MURAKÖZI PEZSGÓGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

T. RÉSZVÉNYESEI

az 1909. évi június hó 27-én délután 3 órakor Csáktornyan, a társaság saját házában (gyárépület) tartandó

I. RENDES KÖZGYŰLÉSRE

tisztelettel meghívotnak.

Tanácskozási tárgyainak sorrendje :

1. Elnöki megnyitó. A jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása, a nyereség hová fordítása, — a felmentvény feletti határozat.
4. Az igazgatóság indítványa a részvénytőke felemelése tárgyában.
5. Az alapszabályok 29. és 30. §-ának módosítása.
6. A felügyelőbizottság 2 évre leendő megválasztása.
7. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

18. §. A tanácskozási és szavazási jogot a közgyűlésen minden részvényes személyesen avagy meghatalmazott ugyan-csak részvényes által gyakorolhatja; ezen jog gyakorolhatására azonban megkívántatik, hogy úgy a megjelenő, illetve a meghatalmazó, mint a meghatalmazott részvényes is nagykoru legyen és hogy ezek mindegyikének érvényesülni kívánó részvénye a közgyűlés előtt legalább 14 nap óta a részvénykönyvben az ő nevükre legyen bejegyezve és végül, hogy a megfelelő szelvényeket tartalmazó részvényük legkésőbbben a közgyűlés megnyitása előtt az elnök kezéhez lett legyen letéve.

62. A mérleg a vállalat üzleti helyiségében a részvényeseknek betekintés céljából rendelkezésre áll.

Uti készülékek és
egyéb
bördiszműárúk

Uti bőröndök
Kézi vászon és bőrbőröndök

Uti kézi bőrtáskák

Utazó kosarak

Női kézi
táskák

legdívatosabb
kivitelben

nagy választékban kaphatók:

Graner Testvéreknél

Csáktornyan.

